

El punt 31/V/1978

De punts, n'hi ha de moltes menes. Tants, que el Diccionari Fabra hi dedica dues columnes ben bones. En molts casos l'ús de la paraula punt coincideix amb el del castellà. En d'altres, és clar, no hi coincideix. Per exemple, si el vell Arquímedes hagués parlat en català hauria dit: «Doneu-me un punt de suport i aixecaré la Terra.» Recordem, també —un cas molt diferent— el punt d'honor, que hem mantingut com una expressió o conjunt de mots, sense grafia aglutinada.

Però el que ens interessa de comentar especialment són les diverses expressions adverbials formades amb el substantiu punt, ja que aquest camp, el de les locucions, és un dels més propis i característics de cada idioma i, en l'estat actual de la llengua, convé que el seu ús espontani obtingui de tant en tant el reforç del coneixement actiu i conscient. Aquestes locucions adverbials són, principalment, temporals. Reforçant una hora del dia, diem, per exemple, T'espero al punt de les sis o a les sis en punt. Tenim, també, la locució a punt que significa «en el moment oportú» i una altra de molt genuïna i característica, tan bon punt, que té el significat equivalent a «tot seguit d'haver»: Sèmpre arribava a punt: semblava que no endevinés. Tan bon punt se n'havia anat li van telefonar. També trobem l'expressió a punt en una frase com Estava a punt de ploure.

Sembla, en canvi, més dubtós el valor temporal de la locució al punt, que més aviat reservariem per a una frase com Aquest arròs encara no està al punt, és a dir, no té encara el punt volgut. Però dubtem que sigui licita amb un valor equivalent a «immediatament, tot seguit»; en una frase, per exemple, com Van rebre la carta i «al punt» van emprendre el viatge, en què creiem veure un calc de l'expressió del castellà «al punto». La solució correcta, ja l'hem indicada: immediatament, tot seguit. I, encara, de seguida, a l'instat i les formes més literàries de continent i encontinent. Potser algú hi alegiria també al moment, talment com hem indicat a l'instat; però per la nostra part ens estimariem més abstenir-nos-en.